

PEC-sonde

Vorbereiding en nazorg

Inleiding

Uw arts heeft voorgesteld om een PEC-sonde te plaatsen. Deze sonde wordt geplaatst door een arts die gespecialiseerd is in maag, darmen en lever (MDL-arts). In deze folder leest u wat een PEC-sonde is, hoe de plaatsing gaat en hoe u de sonde moet verzorgen. Het is goed om te weten dat uw situatie anders kan zijn dan wat in deze folder staat.

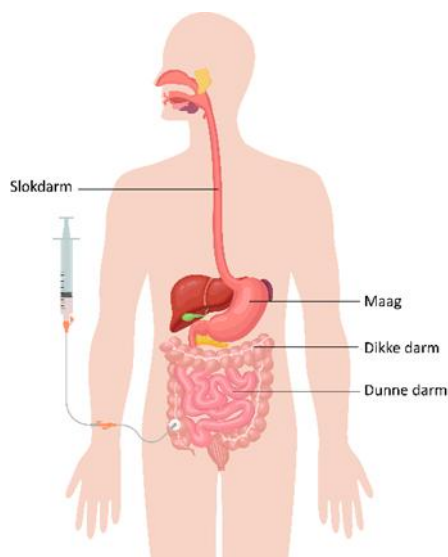
Wat is een PEC-sonde?

PEC is een afkorting voor *Percutane Endoscopische Colostomie*. Dit is een slangetje (sonde) dat via de huid in de dikke darm wordt geplaatst. De arts gebruikt hiervoor een endoscoop. Dat is een dunne, flexibele slang waarmee de arts in uw darm kan kijken.

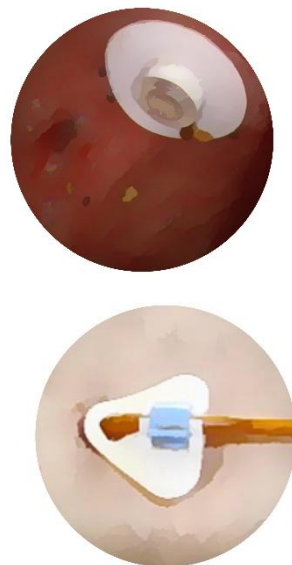
De PEC-sonde blijft op zijn plek door twee kleine schijfjes:

- > Eén aan de binnenkant van de darm.
- > Eén aan de buitenkant van de buik.

Deze schijfjes zorgen ervoor dat de sonde niet losraakt.

Figuur 1. Uitwendig beeld van de PEC.

Figuur 2. Fixatieplaatjes

Waarom krijgt iemand een PEC-sonde?

Een PEC-sonde kan om verschillende redenen nodig zijn:

- > **Bij ernstige verstopping (obstipatie).** U kunt dan uw darmen spoelen via de sonde.
- > **Als de darm te veel lucht bevat.** Via de sonde kan de darm dan worden ontluicht.
- > **Bij een draaiing van de darm (volvulus).** De sonde zorgt er dan voor dat de darm aan de buikwand vastzit. Daardoor kan de darm niet meer draaien.

De sonde helpt dus bij:

- > spoelen van de darm (spoeling met de stroom mee),

- > ontluchten van de darm,
- > of het vastzetten van de darm aan de buikwand.

In veel gevallen is een operatie met een stoma dan niet meer nodig.

Wat merkt u van de PEC-sonde?

De sonde zit onder de kleding, dus anderen zien het meestal niet. Werkt de sonde niet goed of geeft deze klachten? Dan kan de arts de sonde eenvoudig verwijderen. Het gaatje in de huid sluit meestal vanzelf. Bij goede verzorging kan de PEC-sonde 2 tot 5 jaar blijven zitten. U hoeft hem in die tijd meestal niet te laten vervangen.

Voorbereiding

- > Voor een veilige en goede ingreep moet uw dikke darm goed schoon zijn. Daarom wordt uw darm van tevoren gespoeld, net als bij een coloscopie. Soms krijgt u extra laxeermiddel, klysma's of wordt een spoelpomp gebruikt.
- > Heeft u ernstige verstopping? Dan wordt u één dag vóór de ingreep opgenomen op de afdeling Maag-, Darm- en Leverziekten. Daar wordt uw darm verder schoongemaakt.
- > Draag op de dag van de ingreep makkelijk zittende kleding.
- > Gebruikt u bloedverdunners? Meld dit dan aan de arts die het onderzoek voor u aanvraagt. Vaak moet u tijdelijk stoppen met deze medicijnen.
- > Heeft u diabetes en gebruikt u insuline of tabletten? Dan kan het zijn dat u de dosering moet aanpassen.
- > Heeft u een hartklepafwijking, een kunsthartklep, een pacemaker of een ICD? Meld dit dan aan de arts die de PEC-sonde aanvraagt. Soms is er vooraf antibiotica nodig.
- > U krijgt tijdens de ingreep een roesje. Dat is een licht slaapmiddel waardoor u zich rustiger voelt. U slaapt meestal niet, maar merkt minder van de ingreep. De plek waar de sonde komt wordt ook verdoofd met een prik.
- > Na de ingreep blijft u één nacht in het ziekenhuis. U krijgt antibiotica via een infuus. Daarna neemt u deze thuis nog een paar dagen in tabletvorm.

Voorbereidingen drie dagen voor het onderzoek

- > Volg drie dagen voorafgaand aan het darmonderzoek/PEC-plaatsing de voorbereiding als van de coloscopie (zie de divi coloscopie).
- > Om uw darmen goed schoon en leeg te maken voor het onderzoek dient u laxeermiddelen in te nemen. De laxeermiddelen krijgt u tijdens uw opname in het ziekenhuis toegediend tenzij van tevoren iets anders is afgesproken.

Overige aandachtspunten

- > Neem bij ieder bezoek/onderzoek uw identificatiebewijs mee.
- > Laat uw gegevens wijzigen in de centrale hal als er veranderingen zijn in uw gegevens.
- > Neem een recent medicijnoverzicht mee als u medicijnen gebruikt.
- > Neem een bewaardoosje voor bril, gebitsprothese of gehoorapparaat mee, als u deze draagt.
- > Bewaar deze folder goed; de informatie kan later van pas komen!

Verloop van het onderzoek

Op de verpleegafdeling wordt de darm voorbereid zoals hierboven beschreven. Op de dag van de PEC-plaatsing krijgt u een infuus ingebracht waarlangs het roesje, en antibiotica toegediend gaat worden.

Op de endoscopiekamer zelf:

- > wordt u aangesloten aan de bloeddrukmeter.
- > krijgt u een knijper op uw vinger om het zuurstofgehalte in uw bloed te meten. Het is daarom belangrijk dat u geen nagellak of kunstnagels op uw vingers heeft.
- > wordt u voor het onderzoek in de goede houding gelegd.
- > als u een gebitsprothese hebt, dan moet u deze uitdoen.

Voor de ingreep krijgt u medicijnen om rustig te worden. Daarna begint het onderzoek. De arts brengt een flexibele slang (endoscoop) via de anus in uw dikke darm en schuift deze voorzichtig naar de juiste plek. Daar wordt de huid schoongemaakt en verdoofd met een prik. Vervolgens plaatst de arts de PEC-sonde via de huid in uw darm. De sonde komt meestal rechts onderin de buik. Na de ingreep krijgt u een pleister met gaasjes op de plek waar de sonde zit. Het plaatje aan de buitenkant wordt tegen de buik geschoven. U voelt geen pijn, maar wel wat druk op uw buik. De ingreep duurt ongeveer 45 minuten.

Nazorg

Na de ingreep gaat u naar de uitslaapkamer om bij te komen van het roesje. Daarna haalt een verpleegkundige u op en brengt u terug naar de afdeling waar u bent opgenomen. U blijft daar één nacht om goed in de gaten gehouden te worden en om pijnstilling te krijgen. U krijgt ook antibiotica via een infuus. Thuis gaat u hier nog een paar dagen mee door in de vorm van tabletten. De volgende ochtend wordt voor het eerst via de PEC-sonde gespoeld, meestal met lauwwarm water of met het middel Moviprep.

Verzorging van de PEC-sonde

Uw buik kan de eerste dagen gevoelig zijn. Ook kan er een kleine hoeveelheid wondvocht en/of bloed lekken. U hoeft zich hierover geen zorgen te maken.

De verzorging van de PEC-sonde is als volgt:

- > Was uw handen met water en zeep.
- > Inspecteer de huid.
- > Maak in de eerste 10 dagen de huid rondom de fistel schoon met behulp van een gaasje met chloorhexidine 0,5% in alcohol 70%. Werk daarbij van binnen naar buiten. Let hierbij op tekenen van huidirritatie, roodheid, zwelling en drukplekken.
- > Beweeg de PEC-sonde zo min mogelijk deze 10 dagen.
- > Als het dwarsstukje na 10 dagen is losgezet, kunt u de onderzijde van het dwarsstukje en de huid eronder ook schoonmaken. Na de 10 dagen mag u het geheel schoonmaken met water en zeep. Dit kunt u ook tijdens het douchen doen.
- > Droog de huid goed en leg een schoon gaasje op het dwarsstukje; is er geen lekkage van de fistel dan hoeft u geen gaasje op het dwarsstukje te leggen.
- > NB: Gebruik nooit een föhn om de huid rondom de PEC-sonde te drogen. Door de warmte kan zowel uw huid als de katheter uitdrogen.
- > Nadat het dwarsstukje, na 10 dagen, is losgezet moet u de PEC-sonde elke dag 1 keer dompelen (ongeveer 2-3 cm). Dit doet u door het dwarsstukje 2-3 cm omhoog te schuiven en de sonde boven het dwarsstukje vast te pakken en het iets naar binnen te drukken en terug te halen. Hierna moet het dwarsstukje weer teruggeschoven worden op dezelfde stand als voor het dompelen.

- > Geadviseerd wordt de katheter NIET te draaien. Het is belangrijk de huid rondom de PEC-katheter dagelijks schoon te maken. U heeft hierover uitleg gekregen van de verpleegkundig consulent voedingsteam.

U krijgt na de plaatsing van de PEC-sonde een startpakket met verbandmateriaal en spuiten mee. De spoelmateriaal en wondzorgmaterialen kunnen bijbesteld worden via een facilitair bedrijf. Er wordt voor u een account aangemaakt.

Wanneer neemt u contact op

U dient contact op te nemen wanneer de huid rondom de fistelopening rood, gezwollen, pijnlijk of pussend is. De fistelopening is dan mogelijk ontstoken. Ook bij erge buikpijn of koorts moet u bellen.

Vragen

Neem bij dringende vragen of problemen contact op:

- > tijdens kantooruren via de verpleegkundig consulent voedingsteam tijdens het telefonisch spreekuur van 8:30-10:00 en 13:00-13:30, 058 – 286 67 85.
- > buiten kantooruren met de dienstdoende MDL-arts.

Ook bij niet dringende vragen kunt u tijdens het telefonisch spreekuur bij de verpleegkundig consulent van het voedingsteam terecht.

Facilitair bedrijf
Medireva, 08000201201,
www.medireva.nl

Gegevens met betrekking tot uw PEC-sonde
Datum plaatsing:

Merknaam:

Dikte:

Lengte:

Richtlijnen uitgegeven door het voedingsteam Frisius MC Leeuwarden.

Afbeeldingen: figuur 1 met toestemming Catharina Ziekenhuis, figuur 2 Frisius MC.

